CHERNIVTSI
LAW SCHOOL

ЧЕРНІВЕЦЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ЮРІЯ ФЕДЬКОВИЧА

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича

Юридичний факультет

Кафедра міжнародного права та порівняльного правознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Декан юридичного факультету
____проф. Віталій ГОРДЄЄВ
«28» серпня 2026 року

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни

ОРГАНИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВОСУДДЯ
вибіркова навчальна дисципліна

Освітня програма: «Право»
Спеціальність: 081 Право
Галузь знань: 08 Право
Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський)
Юридичний факультет
Мова навчання: українська

Чернівці, 2026 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Органи міжнародного правосуддя» складена відповідно до освітньої програми «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право.

Розробники:

Карвацька Світлана Богданівна, *професор, доктор юридичних наук, професор*
Іванюк Руслан Васильович, *асистент, PhD, асистент*

Викладачі, що забезпечують читання даної дисципліни

Карвацька Світлана Богданівна, *професор, доктор юридичних наук, професор*
Іванюк Руслан Васильович, *асистент, PhD, асистент*

Затверджено на засіданні кафедри Міжнародного права та порівняльного правознавства
Протокол № 1 від «27» серпня 2026 року

В.о. завідувача кафедри
міжнародного права
та порівняльного правознавства _____ **д.ю.н., проф. Світлана КАРВАЦЬКА**

Схвалено науково-методичною комісією юридичного факультету
Протокол № 1 від «28» серпня 2026 року

Голова науково-методичної комісії _____ **PhD. ас. Лаура БЗОВА**

Метою навчальної дисципліни «Органи міжнародного правосуддя» є оволодіння студентами механізмів функціонування міжнародних судів. Вивчення вибіркової дисципліни дасть можливість вивчити практику органів міжнародних судів та релевантно її застосовувати.

Навчальна дисципліна «Органи міжнародного правосуддя» спрямована на формування у студентів системного розуміння змісту, правової природи та особливостей функціонування основних міжнародних судових і квазісудових органів. У межах дисципліни вивчаються поняття та види міжнародного правосуддя, юрисдикція, компетенція, структура та порядок діяльності міжнародних судових установ, а також процесуальні механізми розгляду міжнародних спорів. Особлива увага приділяється Міжнародному Суду ООН, Європейському суду з прав людини, Міжнародному кримінальному суду, Міжнародному трибуналу з морського права та іншим міжнародним судовим і арбітражним установам.

Важливим складником дисципліни є вивчення основних міжнародно-правових актів, які визначають правові засади діяльності органів міжнародного правосуддя, зокрема міжнародних договорів, статутів і процесуальних документів відповідних судових установ. Студенти аналізують положення Статуту ООН, Статуту Міжнародного Суду ООН, Європейської конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, Римського статуту Міжнародного кримінального суду та інших міжнародно-правових актів. Окреме місце займає дослідження українського законодавства, що регулює питання співробітництва України з міжнародними судовими установами, виконання їхніх рішень та імплементації міжнародно-правових зобов'язань у національну правову систему.

Метою навчальної дисципліни-практикуму «Органи міжнародного правосуддя» є оволодіння студентами теоретичними знаннями та практичними навичками щодо механізмів функціонування міжнародних судових органів, визначення їхньої юрисдикції та компетенції, аналізу процесуальних документів і судових рішень. Особлива увага приділяється формуванню вмінь працювати з міжнародними договорами, статутами міжнародних судів, рішеннями та правовими позиціями міжнародних судових органів, визначати правові наслідки відповідних судових рішень та оцінювати можливості їх застосування у конкретних правових ситуаціях.

Вивчення вибіркової дисципліни дасть можливість студентам ґрунтовно ознайомитися із сучасною практикою органів міжнародного правосуддя та набути навичок її релевантного застосування у професійній і науково-дослідній діяльності. Практична спрямованість дисципліни передбачає аналіз конкретних міжнародних судових справ, правових позицій та процесуальних документів, зокрема тих, що стосуються України. Отримані знання сприятимуть здатності студентів оцінювати перспективи звернення до міжнародних судових установ, аналізувати судову практику у сфері прав людини, міжнародної відповідальності та міжнародного кримінального права, а також використовувати сформовані компетентності для вирішення професійних завдань у сфері міжнародного права.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Після вивчення навчальної дисципліни здобувач володітиме наступними компетентностями, що закріплені в Освітній програмі «Право» підготовки здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти за спеціальністю 081 Право галузі знань 08 Право:

Загальні компетентності

ЗК2. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях;

ЗК12. Здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми;

ЗК14. Цінування та повага різноманітності і мультикультурності;

ЗК 16. Здатність працювати автономно

ЗК 18. Здатність працювати в міжнародному контексті

ЗК 20. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань іобов'язків.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності

СК2. Здатність аналізувати ретроспективи розвитку правових явищ та процесів у контексті їх впливу на сучасну правову систему.

СК3. Цінування та повага до гідності людини як найвищої соціальної цінності, розуміння її правової природи.

СК4. Здатність застосовувати Конвенцію про захист прав людини та основоположних свобод, а також прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК5. Здатність застосовувати норми та інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

СК6. Здатність здійснювати порівняльний аналіз окремих правових інститутів права Європейського Союзу та Ради Європи і правової системи України.

СК11. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

СК12. Здатність аналізувати правові проблеми та обґрунтовувати правові позиції.

СК13. Здатність до критичного та системного аналізу правових явищ.

Програмні результати навчання

РН 2. Знати та розуміти міжнародні стандарти прав людини, положення Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, а також практику Європейського суду з прав людини

РН 3 Проводити збір і інтегрований аналіз матеріалів з різних джерел.

РН 4. Знати та розуміти основи права Європейського Союзу

РН 8. Застосовувати інститути міжнародного публічного права, а також міжнародного приватного права.

РН 13 Знати та розуміти особливості реалізації та застосування норм матеріального і процесуального права.

РН 23 Застосовувати під час вирішення правових казусів прецедентну практику ЄСПЛ, європейського суду справедливості, інших європейських та міжнародних судів та вітчизняну практику

Студенти

повиннізнати **:**

- зміст і особливості функціонування основних міжнародних судових органів;
- основні нормативні документи в галузі міжнародного права, а також українське національне законодавство в галузі кримінального права;

вміти **:**

- аналізувати аналізувати рішення міжнародних судових органів судову практику;

володіти:

- ***навичками*** роботи з науковою літературою, аналітичними та статистичними матеріалами

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Загальна інформація

Форма навчання	**Рік підготовки**	**Семестр**	**Кількість**		**Кількість годин**						**Вид підсумкового контролю**
			кредитів	**годин**	**лекції**	**практичні**	**семінарські**	**лабораторні**	**самостійна робота**	**індивідуальні завдання**	
Денна	4	7	3,0	90	15	15	-	-	60	-	залік
Заочна	4	7	3,0	90	4	6	-	-	80	-	залік

Структура змісту навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 1. Міжнародне правосуддя в архітектурі міжнародного права**											
Тема 1. Виникнення та розвиток міжнародного правосуддя	**12**	2	4			6	14	1				13
Тема 2. Міжнародний суд ООН	**12**	2	4			6	14		1			13
Тема 3. Міжнародний трибунал з морського права	**12**	2	4			6	15	1	1			13
Тема 4. Інститути міжнародного правосуддя інтеграційних співтовариств (Суд Європейського Союзу, Міжнароднісуди інтеграційних об'єднань Латинської Америки, Міжнароднісуди інтеграційних об'єднань Африки).	**12**	2	4			6	14		1			13
Разом за ЗМ 1	**48**	**8**	**16**			**24**	**57**	**2**	**3**			**52**
Теми лекційних занять	**Змістовий модуль 2**											

Тема 5. Міжнародні суди в галузі захисту прав і свобод людини	**14**	2	4			8	10	1	1			8
Тема 6. Міжнародні кримінальні суди і трибунали	**14**	2	4			8	11		1			10
Тема 7. Справи щодо України у міжнародних судових установах	**14**	2	4			8	12	1	1			10
Разом за ЗМ 2	**42**	**6**	**12**			**24**	**33**	**2**	**3**			**28**
Усього годин	**90**	**15**	**30**			**45**	**90**	**4**	**6**			**80**

Тематика лекцій з переліком питань

Тема 1. Виникнення та розвиток міжнародного правосуддя

1. Становлення інституту міжнародного правосуддя.
2. Міжнародні третейські суди і арбітраж в Стародавньомусвіті.
3. Ідея міжнародного правосуддя в контексті розвитку науки міжнародного права в XVII - XIX ст.
4. Перша Гаазька конференція миру 1899 року і рішення простворення Постійної палати третейського суду в Гаазі.
5. Вашингтонська конференція миру 1907 року і створення Центральноамериканської суду (1907-1918 рр.).
6. Постійна палата міжнародного правосуддя при Лізі Націй(1922-1940 рр.).

Тема 2. Міжнародний суд ООН

1. Історія створення Міжнародного Суду ООН.
2. Компетенція Суду.
3. Організація Суду.
4. Порядок судочинства.
5. Вироблення консультативних рішень Суду і їх юридичнасила.
6. Приклади судових рішень (територіальні суперечки, справипро застосування державами сили).
7. Приклади консультативних висновків.
8. МС ООН та справи України.

Тема 3. Міжнародний трибунал з морського права

1. Історія створення Міжнародного трибуналу з морськогоправа.
2. Організація Міжнародного трибуналу з морського права.
3. Компетенція Міжнародного трибуналу з морського права.
4. Провадження справ Міжнародним трибуналом з морськогоправа.
5. Приклади рішень Міжнародного трибуналу з морськогоправа.
6. Рішення Міжнародного трибуналу з морського права щодоУкраїни.

Тема 4. Суд Європейського Союзу

1. Історія створення Суду Європейського Союзу
2. Функції Суду Європейського Союзу
3. Склад Суду Європейського Союзу
4. Організація роботи Суду Європейського Союзу
5. Типи справ, які розглядає Суд Європейського Союзу

Тема 5. Міжнародні кримінальні суди і трибунали

1. Міжнародний військовий трибунал для суду і покарання головних військових злочинців європейських країн 1945 року.
2. Міжнародний військовий трибунал для Далекого Сходу 1946 року.
3. Міжнародний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за серйозні порушення міжнародного гуманітарного права, вчинені на території колишньої Югославії 1993 року.
4. Інтернаціоналізовані міжнародні кримінальні суди: Спеціальнийсуд по Сьєрра-Леоне.
5. Суди, створені в рамках Місії ООН у справах тимчасової адміністрації в Косово.
6. Спеціальний трибунал по Лівану.
7. Міжнародний кримінальний суд.
8. Справи за позовом України в Міжнародному кримінальному суді.

Тема 6. Європейський суд з прав людини

1. Історія виникнення ЄСПЛ
2. Умови подання скарги до ЄСПЛ
3. Компетенція Європейського суду з прав людини
4. Рішення Європейського суду з прав людини
5. Склад ЄСПЛ
6. Структура і юрисдикція ЄСПЛ
7. Судова практика ЄСПЛ

8. Судова практика ЄСПЛ як джерело національного права, зокремаправа України
9. ЄСПЛ і справи щодо України

Тема 7. Справи щодо України у міжнародних судових установах

1. Справи щодо України у міжнародних судових установах.
2. Загальна характеристика справ щодо України у міжнародних судових установах до 24 лютого 2022 року.
3. Ухвалення рішення ЄСПЛ за запитом українського уряду від 24 лютого 2022 року про призупинення розгляду справ, що стосуються України від 2 березня 2022 року.
4. Подання позову 26 лютого 2022 року Україною до МС ООН проти рф на підставі Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього. Рішення МС ООН від 16 березня 2022 року про зобов'язання для Росії.
5. Розробка механізмів підтримки розслідувань злочинів геноциду, воєнних злочинів та злочинів проти людяності. Створення спеціального Трибуналу щодо злочинів проти миру.

Тематика практичних занять з переліком питань

Тема 1. Історичні передумови становлення та розвитку міжнародного правосуддя

1. Виникнення та основні етапи становлення інституту міжнародного правосуддя.
2. Міжнародні третейські суди й арбітражні механізми у Стародавньому світі.
3. Розвиток концепції міжнародного правосуддя у працях представників науки міжнародного права XVII–XIX століть.
4. Гаазькі конференції миру 1899 та 1907 років: значення для інституціоналізації міжнародного правосуддя.
5. Постійна палата міжнародного правосуддя при Лізі Націй: організаційні засади, компетенція та історичне значення.

Тема 2. Міжнародний Суд ООН: організація, компетенція та практика розгляду справ

1. Історія створення, правовий статус та місце Міжнародного Суду ООН у системі міжнародного правосуддя.
2. Склад, структура та організація діяльності Міжнародного Суду ООН.
3. Юрисдикція Міжнародного Суду ООН: підстави здійснення та категорії справ, що розглядаються.
4. Порядок судового провадження та правова природа рішень і консультативних висновків Міжнародного Суду ООН.
5. Практика Міжнародного Суду ООН у справах, пов'язаних з Україною: юрисдикційні підстави, правові позиції та значення ухвалених рішень.

Тема 3. Міжнародний трибунал з морського права: компетенція та практика вирішення спорів

1. Правові передумови створення Міжнародного трибуналу з морського права та його місце в системі міжнародного правосуддя.
2. Склад, структура й організаційні засади діяльності Міжнародного трибуналу з морського права.
3. Компетенція Трибуналу відповідно до Конвенції ООН з морського права 1982 року.
4. Процедури розгляду справ, застосування тимчасових заходів і виконання рішень Міжнародного трибуналу з морського права.
5. Практика Міжнародного трибуналу з морського права у справах, пов'язаних з Україною: правові підстави, зміст рішень та їх міжнародно-правові наслідки.

Тема 4. Суд Європейського Союзу: інституційна структура та механізми судового захисту

1. Історія становлення Суду Європейського Союзу та його роль у забезпеченні єдності права ЄС.
2. Правовий статус, склад і структура Суду Європейського Союзу.
3. Основні функції та компетенція Суду Європейського Союзу.
4. Організація судового провадження та взаємодія Суду ЄС із національними судами держав-членів.
5. Основні категорії справ, що розглядаються Судом ЄС: провадження щодо порушення зобов'язань, оскарження актів інституцій ЄС та преюдиційні запити.

Тема 5. Міжнародні кримінальні суди й трибунали: становлення, юрисдикція та практика

1. Нюрнберзький і Токійський міжнародні військові трибунали: правові засади діяльності та значення для розвитку міжнародного кримінального права.
2. Міжнародні кримінальні трибунали ad hoc щодо колишньої Югославії та інших міжнародних конфліктів: особливості створення, юрисдикції й діяльності.
3. Інтернаціоналізовані та спеціальні кримінальні судові установи: Спеціальний суд по Сьєрра-Леоне, судові механізми в Косово та Спеціальний трибунал по Лівану.
4. Міжнародний кримінальний суд: юрисдикція, принцип комплементарності, порядок здійснення провадження та види міжнародних злочинів.
5. Діяльність міжнародних кримінальних судових установ у контексті ситуації в Україні: розслідування міжнародних злочинів, видача ордерів на арешт і проблеми забезпечення відповідальності.

Тема 6. Європейський суд з прав людини: процедура розгляду справ і значення судової практики

1. Історія створення, правовий статус і місце Європейського суду з прав людини в системі міжнародного захисту прав людини.
2. Склад, структура, компетенція та юрисдикція Європейського суду з прав людини.
3. Умови прийнятності індивідуальних заяв, вимога вичерпання національних засобів юридичного захисту та строки звернення до ЄСПЛ.
4. Процедура розгляду справ, види рішень ЄСПЛ, їх обов'язковість і механізми виконання.
5. Практика ЄСПЛ у справах проти України та її значення для розвитку національного законодавства, судової практики й захисту прав людини.

Тема 7. Справи щодо України в міжнародних судових установах: правові механізми захисту та притягнення до відповідальності

1. Загальна характеристика справ щодо України в міжнародних судових установах до 24 лютого 2022 року.
2. Практика Європейського суду з прав людини щодо України в контексті збройної агресії Російської Федерації та особливості міждержавних заяв.
3. Розгляд Міжнародним Судом ООН справи України проти Російської Федерації на підставі Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього: рішення від 16 березня 2022 року та подальший розвиток провадження.
4. Діяльність Міжнародного кримінального суду щодо ситуації в Україні: розслідування воєнних злочинів, злочинів проти людяності та інших злочинів, що належать до його юрисдикції.
5. Міжнародно-правові механізми забезпечення відповідальності за злочин агресії проти України: міжнародне співробітництво, документування злочинів і створення спеціального трибуналу.

Індивідуальні науково-дослідні завдання (ІНДЗ)

Міжнародний Суд ООН: юрисдикція та способи її здійснення
Проаналізувати підстави юрисдикції Міжнародного Суду ООН та навести приклади справ, у яких юрисдикція Суду ґрунтувалася на компромісній угоді, юрисдикційній статті міжнародного договору та односторонніх деклараціях держав.
Європейський суд з прав людини як орган міжнародного правосуддя
Дослідити особливості юрисдикції ЄСПЛ, критерії прийнятності індивідуальної заяви та юридичні наслідки рішень Суду для держави-відповідача.
Міжнародний кримінальний суд: юрисдикція щодо міжнародних злочинів
Проаналізувати юрисдикцію МКС щодо геноциду, злочинів проти людяності, воєнних злочинів та злочину агресії. Окремо розглянути питання здійснення юрисдикції МКС щодо ситуації в Україні.
Міжнародний трибунал з морського права: особливості юрисдикції
На прикладі однієї або двох справ Міжнародного трибуналу з морського права дослідити порядок звернення до Трибуналу, межі його юрисдикції та юридичну силу його рішень.
Міжнародні суди та принцип державного суверенітету
Проаналізувати співвідношення принципу державного суверенітету та обов'язкової юрисдикції міжнародних судових органів. Порівняти підходи Міжнародного Суду ООН, ЄСПЛ та МКС.
Порівняльний аналіз міжнародних судових органів
Скласти порівняльну таблицю **Міжнародного Суду ООН, ЄСПЛ, Міжнародного кримінального суду та Міжнародного трибуналу з морського права** за такими критеріями: правова основа, склад, юрисдикція, суб'єкти звернення, предмет розгляду, характер рішень, механізм їх виконання.
Виконання рішень міжнародних судів
Дослідити механізми виконання рішень ЄСПЛ та Міжнародного Суду ООН. Визначити основні проблеми забезпечення виконання міжнародних судових рішень та проаналізувати конкретний приклад.
Міжнародне правосуддя у справах, пов'язаних зі збройною агресією проти України
Проаналізувати провадження щодо України або Російської Федерації в одному з

міжнародних судових органів. Визначити предмет спору, правові позиції сторін, юрисдикційні питання та значення рішення/поточного провадження для міжнародного права.
Співвідношення міжнародних судових органів та їх юрисдикцій
На конкретному прикладі дослідити ситуацію, коли один міжнародно-правовий спір потенційно може розглядатися різними міжнародними судовими або квазісудовими органами. Проаналізувати проблему паралельних проваджень, res judicata та уникнення суперечливих рішень.

Завдання для самостійної роботи студента

№	Назва теми	Кількість балів
1	**Проаналізувати поняття, сутність та основні форми міжнародного правосуддя** і визначити його роль у сучасному міжнародному правопорядку.	3
2	**Порівняти юрисдикцію Міжнародного Суду ООН та Європейського суду з прав людини**, визначивши спільні та відмінні риси їхньої діяльності.	3
3	**Дослідити порядок формування та організаційну структуру Міжнародного Суду ООН** і охарактеризувати повноваження його основних органів.	3
4	**Проаналізувати підстави та умови юрисдикції Міжнародного Суду ООН** на прикладі конкретних міжнародних спорів.	3
5	**Дослідити правову природу рішень Міжнародного Суду ООН** та визначити їх значення для розвитку міжнародного права.	3
6	**Проаналізувати порядок звернення до Європейського суду з прав людини** та визначити основні критерії прийнятності індивідуальної заяви.	3
7	**Проаналізувати порядок звернення до Європейського суду з прав людини** та визначити основні критерії прийнятності індивідуальної заяви.	3
8	**Опрацювати рішення ЄСПЛ у справі проти України** та визначити равову позицію Суду, встановлені порушення і правові наслідки рішення.	3

9	**Порівняти рішення ЄСПЛ та Міжнародного Суду ООН** за критеріями юрисдикції, сторін провадження, юридичної сили та механізмів виконання.	3
10	**Проаналізувати механізм виконання рішень ЄСПЛ в Україні** та роль Комітету міністрів Ради Європи у контролі за їх виконанням. **Дослідити юрисдикцію Міжнародного кримінального суду** та визначити категорії міжнародних злочинів, щодо яких Суд має юрисдикцію.	3
11	**Проаналізувати принцип комплементарності у діяльності Міжнародного кримінального суду** та визначити його значення для національних систем кримінального правосуддя. **Дослідити особливості доказування у міжнародному кримінальному судочинстві** та проаналізувати вимоги до допустимості й оцінки доказів. **Проаналізувати практику Міжнародного кримінального суду щодо ситуації в Україні** та визначити основні правові проблеми, які виникають у відповідному провадженні. **Дослідити юрисдикцію Міжнародного трибуналу з морського права** та проаналізувати його роль у вирішенні міжнародних спорів у сфері морського права. **Порівняти міжнародне судове та міжнародне арбітражне провадження** і визначити переваги та особливості кожного механізму вирішення міжнародних спорів.	3
12	**Проаналізувати роль міжнародних судових органів у формуванні та розвитку норм міжнародного права** на прикладі конкретного судового рішення. **Дослідити особливості доказування у справах, пов'язаних із міжнародними збройними конфліктами**, зокрема використання цифрових доказів, супутникових знімків, відеоматеріалів та OSINT.	3
13	**Проаналізувати міжнародно-правові механізми притягнення держави-агресора до відповідальності** та визначити роль міжнародних судових органів у забезпеченні відповідальності рф	3
14	**Здійснити порівняльний аналіз практики міжнародних судових органів щодо захисту прав людини під час збройних конфліктів** та сформулювати відповідні висновки.	3

15	**Підготувати правовий висновок щодо перспектив звернення України або її громадян до відповідного міжнародного судового органу** у конкретній міжнародно-правовій ситуації, обґрунтувавши юрисдикцію, прийнятність звернення та можливі правові наслідки.	3

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Самостійна робота оцінюється за результатами перевірки конспектів, письмових завдань (есе, рефератів), ведення термінологічного словника, виконання тестів та обговорення матеріалу відповідно до таких критеріїв:

5 балів - здобувач у повному обсязі володіє матеріалом, глибоко та всебічно розкриває зміст питань для самостійного опрацювання. Відповіді чітко та стисло законспектовані. Здобувач самостійно й аргументовано викладає матеріал під час обговорення, робить обов'язкові посилання на джерела та використовує як обов’язкову, так і додаткову літературу.

4 бали - здобувач на достатньому рівні володіє навчальним матеріалом, впевнено та обґрунтовано його викладає. У підготовленому конспекті зміст питань розкрито з використанням переважно обов'язкової літератури. Здобувач допускає лише поодинокі несуттєві неточності, які здатний виправити самостійно.

3 бали - здобувач загалом володіє матеріалом та викладає його основний зміст, проте робить це без глибокого всебічного аналізу та аргументації. Матеріал підготовлено без використання всієї необхідної літератури. Здобувач допускає окремі суттєві неточності та помилки під час відповіді.

2 бали - здобувач лише фрагментарно або частково володіє матеріалом, викладає його поверхово, неповно і без належного обґрунтування. Під час обговорення здобувач плутається в базовій термінології, не здатний до самостійної аргументації та потребує навідних питань від викладача.

1 бал - здобувач мінімально володіє навчальним матеріалом. Він не в змозі викласти зміст питань самостійної роботи, не розуміє теоретичного матеріалу та допускає суттєві помилки.

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ СТУДЕНТІВ У ПРОЦЕСІ ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання можуть бути:

- тестування за принципами ЗНО на основі комп’ютерних технологій (стандартизовані тести);
- контрольні роботи;
- реферати;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;

- контрольні роботи;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

Методи контролю

Оцінювання якості знань студентів, в умовах організації навчального процесу за кредитно-трансфертною накопичувальною системою здійснюється шляхом поточного, підсумкового (семестрового) контролю за 100-бальною шкалою оцінювання та національною шкалою оцінювання.

Методи навчання

Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно- комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Для забезпечення ефективного засвоєння міждисциплінарного матеріалу у процесі викладання освітнього компонента використовується комплексний підхід, що поєднує традиційні та інноваційні методи навчання.

Методи формування професійної компетентності (набуття теоретичних знань):

- проблемна лекція (розкриття теоретичного матеріалу через призму актуальних правових колізій (наприклад, конфлікт між стрімким розвитком систем штучного інтелекту та фундаментальним правом особи на приватність);
- лекція-візуалізація (використання мультимедійних презентацій, інфографік, блок-схем та таблиць для наочного пояснення складної архітектури європейського законодавства та алгоритмів опрацювання даних);
- дискусія (залучення здобувачів до аргументованого обговорення проблемних питань під час практичних занять, стимулювання критичного мислення щодо доктринальних концепцій цифрових прав людини).

Методи формування практичних умінь та навичок:

- Case study (системний аналіз та розв'язання реальних правових ситуацій на основі прецедентної практики Європейського суду з прав людини та Суду Справедливості ЄС);
- юридичне моделювання та Moot court (симуляція процедури судових засідань або оскарження рішень наглядових органів);
- метод аналізу та розробки юридичних документів (практична робота зі складання політики конфіденційності, форми надання згоди, звітів з оцінки впливу на захист

даних та аналізу міжнародних нормативних документів);
- робота з правовими першоджерелами (самостійний пошук та опрацювання студентами рішень міжнародних судів і рекомендацій європейських інституцій у цифрових архівах та бібліотечних базах).

Методи стимулювання пізнавальної активності та самостійної роботи:
- проєктний метод (робота в малих групах над розробкою комплексних стратегій захисту даних для гіпотетичних клієнтів)
- метод наукового пошуку (підготовка індивідуальних науково-аналітичних есе, тез для студентських науково-практичних конференцій та розробка мультимедійних презентацій для публічного захисту);
- взаємооцінювання (критичний аналіз студентами юридичних документів чи презентацій, підготовлених колегами).

Система контролю та оцінювання

Форми проведення занять: лекції, практичні заняття. Організація роботи слухачів передбачає понятєво-категоріальний масив з кожної теми, контрольні питання та самостійні завдання, роботу з науковою літературою, а також розв'язання проблемних ситуацій та дослідно-творчих завдань.

Поточний контоль: здійснюється на заняттях через індивідуальне і фронтальне усне опитування, бліц-опитування; письмові самостійні роботи (реферати, есе); ведення термінологічного словника; практичні, індивідуальні та самостійні завдання; розв'язання творчих задач; взаємоконтроль слухачів у парах і групах; самоконтроль тощо. Особливого значення набуває тестова форма контролю та оцінювання навчальних досягнень студентів.

Методи поточного контролю:

- індивідуальне і фронтальне усне опитування;
- бліц-опитування;
- письмові самостійні роботи (реферати, есе);
- ведення термінологічного словника;
- виконання практичних, індивідуальних та самостійних завдань;
- розв'язання проблемних ситуацій та правових задач;
- тестування (стандартизовані тести);
- презентації результатів досліджень.

Форми контролю:

- **поточний контроль** (здійснюється на практичних заняттях та за результатами виконання завдань самостійної роботи);
- **підсумковий контроль:** залік.

Критерії оцінювання поточного та підсумкового контролю

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі, самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на практичних заняттях та набутих практичних навичок під час виконання індивідуальних завдань.

Критерії оцінювання поточного контролю

7 балів отримує здобувач, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом конкретної теми, самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, може глибоко та всебічно розкрити зміст теоретичних питань та практичних завдань, доповнює та коментує виступи колег, бере активну участь у обговоренні теоретичних питань практичного заняття, використовуючи при цьому як обов'язкову, так і додаткову літературу, а також без помилок вирішив усі тестові завдання, якщо такі були передбачені.

6 балів отримує здобувач, який на високому рівні володіє навчальним матеріалом, впевнено та обґрунтовано його викладає. Він повною мірою розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань. Під час виступу чи обговорення використовує переважно обов'язкову літературу, допускає лише поодинокі несуттєві неточності, які здатний самостійно виправити. Правильно вирішив абсолютну більшість (близько 85-90%) тестових завдань.

5 балів отримує здобувач, який достатньо володіє навчальним матеріалом конкретної теми, достатньо обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових завдань, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при

цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань йому не вистачає достатньої глибини та аргументації, він допускає при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань.

4 бали отримує здобувач, який загалом володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових завдань, але без глибокого всебічного аналізу та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань.

3 бали отримує здобувач, який фрагментарно володіє навчальним матеріалом. Він викладає його неповно, часто потребує навідних питань від викладача. Під час усних виступів та письмових відповідей плутається в базовій термінології, не здатний до самостійної аргументації. Правильно вирішив менше половини тестових завдань.

2 бали отримує здобувач, який частково володіє навчальним матеріалом. Поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив невелику частину тестових завдань.

1 бал отримує здобувач, який мінімально володіє навчальним матеріалом, не в змозі викласти зміст більшості питань теми під час усних виступів та письмових завдань, допускаючи при цьому суттєві помилки. Правильно вирішив лише окремі тестові завдання.

0 балів отримує здобувач, який зовсім не володіє навчальним матеріалом та не може його викласти, не розуміє змісту теоретичних питань та не в змозі виконати практичні (тестові) завдання. Не вирішив жодного тестового завдання.

Критерії оцінювання підсумкового контролю

45-50 балів отримують студенти, які повно та ґрунтовно розкрили зміст питання, використавши при цьому не лише обов'язкову, а й додаткову літературу.

41-44 бали отримують студенти, які в цілому розкрили зміст питання, однак не повно і допустили деякі неточності. При цьому не використали на достатньому рівні обов'язкову літературу.

37-40 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, але розкрили його не повністю, допустивши деякі незначні помилки.

34-36 балів отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, розкривши його лише частково і допустивши при цьому окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання.

30-33 бали отримують студенти, які правильно визначили сутність питання, недостатньо або поверхово розкрили більшість його окремих положень і допустили при цьому окремі помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми.

0-29 балів отримують студенти, які частково та поверхово розкрили лише окремі положення питання і допустили при цьому суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.

Підсумковий семестровий контроль оцінюється **від 0 до 100** балів і переводиться у національну шкалу та шкалу ЄКТС:

- здобувачам вищої освіти, які повністю оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, можуть дати відповіді на всі питання курсу, опанували рекомендовану літературу, виставляють оцінку **А**. При цьому оцінку - 100 балів, як виняток, можуть отримати тільки здобувачі вищої освіти, які, крім відмінних знань за програмою дисципліни, виявили активність в науково-дослідній роботі за тематикою курсу, стали призерами студентських олімпіад, виступали на конференціях тощо;
- здобувачам вищої освіти, які оволоділи програмою навчальної дисципліни на творчому рівні, проте у відповідях допустили незначні неточності, ставлять оцінку **В**;

- здобувачам вищої освіти, які в основному оволоділи програмою навчальної дисципліни на продуктивному рівні, проте у відповідях допускають несуттєві помилки, ставлять оцінку **C**;
- здобувачам вищої освіти, які показали задовільні результати оволодіння Робочою програмою навчальної дисципліни на репродуктивному рівні й при відповідях допускають помилки, ставлять оцінку **D**;
- здобувачам вищої освіти, які виявили мінімально достатній рівень знань з дисципліни, необхідний для продовження навчання, вивчили основні терміни курсу та орієнтуються в матеріалі базового підручника, ставлять оцінку **E**.
- здобувачі вищої освіти, які за результатами вивчення дисципліни отримали незадовільні оцінки **FX** або **F**, повинні додатково виконати індивідуальні завдання для підвищення рівня своїх знань і при оцінці FX повторно перескласти підсумковий контроль, а при оцінці F пройти повторний курс вивчення дисципліни зі складанням підсумкового контролю.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне оцінювання (*аудиторна та самостійна робота*)															Кількість балів (залік)	Сумарна к-ть балів
Змістовий модуль 1							Змістовий модуль 2								50	100
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	Т15		
4	3	3	3	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	4		

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	**Оцінка за шкалою ЄКТС**	
	Оцінка (бали)	**Пояснення за розширеною шкалою**
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим самостійним повторним опрацюванням освітнього компонента до перескладання

Методи та освітні технології навчання. Викладання засноване на тісній взаємодії між викладачем та здобувачем із використанням інтерактивних методів з тим, щоб допомогти студентам розвивати аналітичні навички, здатність до логічно-обґрунтованої аргументації та розуміння міжнародно-правових аспектів з позицій доктрини та принципу

верховенства права. Під час лекційних занять, в основному, використовуються пояснювально-ілюстративний, пізнавально-пошуковий та інтерактивний методи навчання і викладання: пояснення нового матеріалу, що має проблемний характер, у формі повідомлень, дискусій, консультацій, розв'язання ситуативних завдань, із застосуванням новітніх інформаційно-комунікаційних технологій; організація лекції у формі, коли студенти можуть аргументовано висловлювати свої погляди та аналізувати позиції різних країн, демонстрація презентацій, інтерактивних платформ, віртуальних екскурсій до європейських інституцій тощо з тематики лекційного заняття.

Поєднання компетентнісного та інтерактивного підходів становить основу організації та проведення практичних занять з дисципліни. Використовується індивідуальна або групова робота, що передбачає колоквіуми, дебати, розв'язання реальних кейсів, завдань, які вимагають збору, систематизації та аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, її міжнародно-правової оцінки. Окрім цього, застосовується метод використання інформаційно-комунікаційних технологій, зокрема демонстрація презентацій, доповідей, рефератів, есе, колективна робота з нормативною базою.

Зарахування результатів неформальної освіти

Індивідуальна траєкторія здобувача вищої освіти у процесі вивченні навчальної дисципліни також реалізується через участь у неформальній/інформальній освіті.

Зарахування результатів неформальної освіти здійснюється на основі Порядку визнання у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (URL: https://media.chnu.edu.ua/media/4g5fzssb/poriadok-vyznannia-rezultativ-navchannia-zdobutykh-shliakhom-neformalnoi-ta-abo-informalnoi-osvity.pdf).

Додатково 3 бали здобувач може отримати за проходження одного з онлайн-курсів на освітніх платформах, зокрема наступних:

- *Bioethics: Key Human Rights Principles in Biomedicine* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=2490
- *Gender Equality and Gender Mainstreaming* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=7165
- *Human Rights and Drug Use* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=7697
- *LGBTI Persons in the Asylum Procedure* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=6574
- *Protection of Children against Sexual Exploitation and Sexual Abuse* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=7690
- *Right to the Integrity of the Person – Bioethics* (освітня платформа Council of Europe HELP Programme): https://help.elearning.ext.coe.int/enrol/index.php?id=1756

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

ДОКУМЕНТИ

1. Body of Principles for the Protection of All Persons under Any Form ofDetention or Imprisonment. Resolution 43/173 of 9 December 1988 / United Nations. General Assembly. URL: https://www.un.org/documents/ ga/res/43/a43r173.htm.
2. Charter of the United Nations and Statute of the International Court of Justice. San Francisco, 1945. URL: https://treaties.un.org/doc/publication/ ctc/uncharter.pdf.
3. Compliance with ICJ/PCIJ Decisions on Territorial, River, and Maritime Issues. URL: http://www.paulhensel.org/comply.html
4. Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, asamended by Protocols No. 11 and 14. Rome, 4.XI.1950 / Council of Europe. *European Treaty Series*. 1950. No. 5. URL: http://conventions.coe.int/Treaty/Commun/QueVoulezVous.asp?NT=005&CM=8 &DF=27/07/2010&CL=ENG.
5. Convention on the Prevention and Punishment of the Crime of Genocide. Adopted by the General Assembly of the United Nation on 9 December 1948. No. 1021 / United Nation. *Treaty Series*. 1951. URL: https://treaties.un.org/doc/publication/unts/volume%2078/volume-78-i1021- english.pdf.
6. Convention on the Territorial Sea and the Contiguous Zone. Done at Geneva on 29 April 1958 / United Nation. *Treaty Series*. 1958. URL: https://www.gc.noaa.gov/documents/8_1_1958_territorial_sea.pdf.
7. Convention relating to the Status of Refugees Adopted on 28 July 1951 by the United Nations Conference of Plenipotentiaries on the Status of Refugees and Stateless Persons convened under General Assembly resolution 429 (V) of 14 December 1950. Chap. 1, A (2) / United Nation. URL: https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/refugees.pdf.
8. Declaration on Principles of International Law concerning Friendly Relations and Co-operation among States in accordance with the Charter of the United Nations. A/RES/25/2625. 24 October 1970 / United Nation. URL: http://www.un-documents.net/a25r2625.htm.
9. ECOWAS Court Orders the Immediate Release of Two Death Row Inmates of Nigerian Prison / Community Court of Justice. URL:http://www.courtecowas.org/site2012/index. php?option=com_content&view=article&id=442:-ecowas-court-orders-the- immediate-releaseof-two-death-row-inmates-of-nigerian-prison
10. European Convention for the Peaceful Settlement of Disputes. Strasbourg, 29.IV.1957 / Council of Europe. *European Treaty Series*. 1957. No. 23. URL: https://rm.coe.int/1680064586.
11. European Convention on Human Rights. Rome, 4 Nov. 1950 (as amended by Protocols Nos. 11 and 14, supplemented by Protocols Nos. 1, 4, 6, 7, 12, 13 and 16). URL: https://www.echr.coe.int/Documents/Convention_ENG.pdf.
12. Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War (Fourth Geneva Convention). 12 August 1949. 75 UNTS 287 / International Committee of the Red Cross (ICRC). URL: https://www.refworld.org/docid/3ae6b36d2.html.
13. Geneva Convention Relative to the Protection of Civilian Persons in Time of War (Fourth Geneva Convention). 12 August 1949. 75 UNTS 287 / International Committee of the Red Cross (ICRC). URL:

https://www.refworld.org/docid/3ae6b36d2.html.
14. Inter-American Convention on Forced Disappearance of Persons. URL: http://www.oas.org/juridico/english/treaties/a- 60.html.
15. Inter-American Convention on the Prevention, Punishment and Eradication of Violence Against Women «Convention of Belem Do Para». URL: http://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-61.html.
16. Inter-American Convention to Prevent and Punish Torture. URL: http://www.oas.org/juridico/english/treaties/a-51.html.
17. International Committee of the Red Cross. Rule 16. URL: https://ihl-databases.icrc.org/customary-ihl/eng/docs/v1_rul_rule16.
18. International Convention on the Elimination of All Forms of Racial Discrimination (New York, 7 March 1966) / United Nation. *Treaty Series*. 1966. URL: https://treaties.un.org/Pages/ViewDetails.aspx?src= IND&mtdsg_no=IV-2&chapter=4&lang=en.
19. International Covenant on Civil and Political Rights. New York, 16 December 1966 / United Nations. *Treaty Collection*. URL: https://treaties.un.org/Pages/ ViewDetails.aspx?src=TREATY&mtdsg_no=IV-4&chapter=4&clang=_en.
20. *OAS Declaration of the Rights and Duties of Man* (adopted by the Ninth International Conference of American States, Bogota, Colombia, 1948). URL: http://www.hrcr.org/docs/OAS_Declaration/oasrights.html.
21. Permanent Court of International Justice (PCIJ). URL: http://www.icj-cij.org/pcij/index.php?p1=9
22. Rome Statute of the ICC, 17 July 1998. URL: http://www.icc-cpi.int/nr/rdonlyres/ea9aeff7-5752-4f84-be94-a655eb30e16/0/rome_statute_ english.pdf
23. Конвенція про запобігання злочину геноциду та покарання за нього : Конвенція, Міжнародний документ від 09.12.1948 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_155#Text
24. Міжнародна конвенція про боротьбу з фінансуванням тероризму : Конвенція, Міжнародний документ від 09.12.1999 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_518#Text
25. Міжнародна конвенція про ліквідацію всіх форм расової дискримінації : Конвенція, Міжнародний документ, Заява від 21.12.1965 р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_105#Text
26. Римський статут Міжнародного кримінального суду від 17 липня 1998 р. Верховна Рада України. Законодавство України. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_588

Додаткова література

1. Андрійченко О., Чернецька О. Практика Європейського суду з правлюдини у здійсненні правосуддя. *Підприємництво, господарство і право*. 2019. № 4. С. 284-288.
2. Базов О.В. Деякі питання щодо визначення злочину агресії в міжнародному кримінальному праві. *Публічне право*. 2018. № 1. С. 123-133.

2. Бойчук Д. С., Гроза Д. В. Деякі питання щодо ратифікації Стамбульської Конвенції. Юридичний науковий електронний журнал. № 2/2022 с.148-152. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-2/32

3. Бурма Сергій. NEW FRONTIERS OF INTERNATIONAL JUSTICE. Ehrlich Journal. 2025. URL: https://journals.chnu.chernivtsi.ua/index.php/Ehrlich/article/view/257

4. Інтернаціоналізовані (гібридні) трибунали як органи міжнародної кримінальної юстиції. 2025. URL: https://dspace.kup.edu.ua/items/c56dd057-e709-4ca3-9c58-54221e58cbae/full

5. Волченко Н. В. Захист права людини на продовольство у міжнародному публічному праві. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. 2021. № 6. С. 120–124. URL: http://apnl.dnu.in.ua/6_2021/20.pdf

6. Гаврильців М.Т., Лук'янова Г.Ю. Захист права людини на справедливий судовий розгляд у практиці європейського суду з прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. №12/2022 с.72- DOI https://doi.org/10.32782/2524- 0374/2022-12/13

7. Гнатовський М., Кучер О., Кориневич А. Міжнародний кримінальний суд: ефективність функціонування та переваги для України. *Український часопис міжнародного права*. 2014. № 4. С. 98-108.

8. Гутник В. В. Право на захист у міжнародних кримінальних судах: доктрина та практика: монографія; за наук. ред. проф. М.В. Буроменського. Львів; Харків; Одеса: Фенікс, 2018. 440 с.

9. Гутник В. В. Процесуальні права учасників міжнародних збройнихконфліктів у міжнародних кримінальних судах: монографія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2016. 302 с.

10. Дашкевич С. Міжнародні стандарти правового статусу судді. Актуальні проблеми правознавства, 2022. С. 38-43 ://www.kmu.gov.ua/news/desiatyi-pozovproty-rosii-v-iespl-sprava-pro-kolektyvne-harantuvannia-prav-ta-svobod-liudynyu-ievropi

11. Задерейко С. Ю. Міжнародне правосуддя як механізм притягнення до відповідальності за воєнні злочини: сучасні виклики та перспективи. DICTUM FACTUM. 2026. № 1(19). С. 343–348. DOI: 10.33744/2663-6352/2026-1-19-343-348. URL: https://df.duit.in.ua/index.php/dictum/article/view/536

12. Задерейко С. Ю. Санкції як механізм міжнародного правосуддя: правові та етичні аспекти. Київ : час і право. 2025. URL: https://kyivchasprava.kneu.in.ua/index.php/kyivchasprava/article/view/582

13. Канєнберг-Сандул О. К. Еволюція створення системи міжнародного правосуддя. Юридичний науковий електронний журнал. № 1/2022 с.317-319. DOI https://doi. org/10.32782/2524-0374/2022-1/7

14. Карвацька С.Б., Чепель О.Д. Динаміка стандарту права на недискримінацію: інтерпретаційна практика Європейського суду з прав людини. Юридичний науковий електронний журнал. 2021. №7. ISSN 2524-0374. http://www.lsej.org.ua/index.php/ostannij-vipusk http://nfv.ukrintei.ua/view/5b1926367847426a6319194c

15. Карвацька С.Б., Іванюк Р.В., Строїч М.І. Допустимість озброєнь у світлі рішень Міжнародного Суду ООН та практики держав. Аналітично-порівняльне правознавство. 2026. Том 3. № 2. С.293-297. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2026.02.3.41

16. Карвацька С.Б., Іванюк Р.В. Права людини та правосуддя: нові дискусії до питання природи та взаємозв'язку. Juris Europensis Scientia. 2022. Вип.4.

С.3-7. DOI https://doi.org/10.32782/chern.v4.2022.1
17. Кориневич А., Короткий Т. Спеціальний трибунал щодо злочину агресії проти України: realpolitik проти невідворотності покарання за злочин агресії. Український часопис міжнародного права № 2/2022. С. 33-42. https://doi.org/10.36952/uail.2022.2.33-42
18. Кориневич А., Короткий Т., Тропін З. Справа МС ООН Україна проти РФ «Щодо звинувачень у вчиненні геноциду відповідно до Конвенції про запобігання злочину геноциду та покарання за нього»: prima facie. Український часопис міжнародного права № 1/2022. С. 62-68. https://doi. org/10.36952/uail.2022.1.62-68
19. Кошель Н.М. Імплементація стандартів Стамбульської конвенції у законодавство України. *Юридична Україна*. 2019. № 4. С. 27-36.
20. Краснікова О.В. Концепція міжнародного військового трибуналу для покарання РФ за злочини в Україні. Юридичний науковий електронний журнал.
№12/2022 с.506-508. DOI https://doi. org/10.32782/2524-0374/2022-12/120
21. Мельникович Б. А. Необхідність та перспективи доповнення Конвенції ООН з морського права глобальним міжнародним договором із захисту морського середовища за межами національної юрисдикції. *Держава і право*. 2018. Вип. 81. С. 322-332.
22. Мицик В. В. Права національних меншин у міжнародному праві : монографія. Київ: Видавничо-поліграф. центр «Київський університет», 2004.287 с.
23. Півторак Г.Ф. Міжнародний трибунал з морського права як механізм врегулювання спорів щодо юрисдикції держави прапора. *Часопис Київського права*. 2017. № 4. С. 267-272.
24. Попко В. В. Суб'єктна відповідальність у транснаціональному кримінальному праві. *Держава і право*. 2019. Вип. 84. С.143-169.
25. Попко В. Кримінально-правова юрисдикція та її принципи у транснаціональному кримінальному праві. *Підприємництво, господарство і право.* 2019. № 7. С. 238-247.
26. Савчин М. Конституційні аспекти ратифікації Римського статуту. *Український часопис міжнародного права*. № 4/2014. С.113-121
27. Савчук К. О, Мельничук В. П. Міжнародний суд ООН як спосіб мирного розв'язання конфліктів на сучасному етапі. *Часопис Київського університету права*. 2013/4.
28. Салкієвич-Муннерлин Є., Жилка Б. Тимчасові заходи, розпорядження Міжнародного Суду ООН від 7 грудня 2021 року у справі про застосування Міжнародної конвенції про ліквідацію всіх форм расової дискримінації (Вірменія проти Азербайджану) та (Азербайджан проти Вірменії). Український часопис міжнародного права № 3/2022. С. 52-59. https://doi.org/10.36952/uail.2022.3.52-59
29. С. Б. Карвацька. Інтерпретаційна практика Європейського суду щодо міжнародних договорів з прав людини: особливості, принципи та методи. Актуальні проблеми вітчизняної юриспруденції. Науковий збірник. 2019. Випуск 2. С. 214-219 (Журнал включено до Index Copernicus International (Республіка Польща). ISSN 2408-9257 (Print) 2664-6226 (Online) ICV 2018:54.25 https://journals.indexcopernicus.com/search/article?articleId=2469580
30. Маланчук Т.В., Зінченко Г.С. Правові механізми притягнення до відповідальності винних у злочинах, вчинених під час збройної агресії Росії проти України. Юридичний науковий електроннийжурнал.№ 5/2022 с.649-653 DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-5/157129
31. Саєнко М.І., Рец В.В., Сароян Р.М. Застосування правових позицій

Європейського суду з прав людини суддями України в рамках забезпечення права на свободу та особисту недоторканність. Юридичний науковий електронний журнал.№12/2022 с.50-53. DOI https://doi.org/10.32782/2524-0374/2022-12/7
32. Стрельцова Є.Д. Уніфікація міжнародного права та її вплив на національне законодавство: монографія. Одеса: Видавничий дім «Гельветика»,2019. 522 с.
33. Тимченко Л., Кононенко В. Проблеми делімітації морських просторів України. *Міжнародне право. Науково-практичний фаховий журнал.* 2012. № 1.
34. Толстих В. Рішення міжнародних судів. *Міжнародне право*. № 2/2012. С.41-54.
35. Федоров О.М., Руденко Д. Ю. Формування складу міжнародного суду: участь Ради Безпеки ООН. *Актуальні проблеми державотворення, правотворення та правозастосування: матеріали наук. семінару* (м. Дніпро, 08 грудня 2018 р.). Дніпро, 2018. С. 185-186.
36. Ходаківська Д. М. Екстериторіальність у застосуванні економічних санкцій. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Право. № 70. 2022. С. 461-465
37. Цимбал В. О.,Коваль Д. С., Родік Т. П., Європейський суд з прав людини як правова гарантія захисту прав людини в Україні. Юридичний науковий електронний журнал. № 1/2022 с.103-106. DOI https://doi.org/10.32782/2524- 0374/2022-1/23
38. Boyko I. 'International Judicial Precedent: Features, Types, Significance' Reality of Politics, 2022. 21(3), 26–42. DOI: https://doi.org/10.15804/rop2022302
39. Brewster R. Pricing Compliance: When Formal Remedies Displace Reputational Sanctions. *Harvard International Law Journal.* 2014. Vol. 54. No. 2. P. 259-314.
40. Briefing Memo on the Latest Developments in ICJ's Ukraine v Russia Genocide Case. Truth Hounds. 2026. 17 Feb. URL: https://truth-hounds.org/en/cases/briefing-memo-on-the-latest-developments-in-icjs-ukraine-v-russia-genocide-case/
Brooklyn Journal of International Law. 2016. Vol. 41. No. 2. P. 491−578.
41. ICJ accepts Russia's counterclaim against Ukraine in genocide case. Caliber.Az. 2025. 09 Dec. URL: https://caliber.az/en/post/icj-accepts-russia-s-counterclaim-against-ukraine-in-genocide-case
42. ICJ Admits Russia's Counterclaims in Ukraine genocide case. Global Bihari. 2025. 09 Dec. URL: https://globalbihari.com/icj-admits-russias-counterclaims-in-ukraine-genocide-case/
43. ICJ allows Russian counterclaim that Ukraine committed 'genocide'. Israel National News. 2025. 08 Dec. URL: https://www.israelnationalnews.com/news/419022
44. ICJ's Recent Order in Ukraine v Russia Genocide Case — declaratory relief, asymmetric counter-claims, and direct connection requirement. Opinio Juris. 2026. 24 Feb. URL: https://opiniojuris.org/2026/02/24/icjs-recent-order-in-ukraine-v-russia-genocide-case-declaratory-relief-asymmetric-counter-claims-and-direct-connection-requirement/
in the European Context. P. 12-17. Newcastle: Cambridge Scholars Publishing.
45. Karvatskaya S. The role of the International Court of Justice in interpreting international treaties: the problems and prospects of the ICJ"s jurisdiction. *Lega si viata*. 2019. Januarie. P. 50–54.
46. Svitlana Karvatska. Determinants of Typical Errors in Interpretation of ECHR Provisions in the Jurisprudence of Ukraine. Journal Transition Studies Review. 2021. Vol.28 (1). P.19-30. DOI: https://doi.org/10.14665/1614-4007-28-1-00 (Scopus)
47. Svitlana Karvatska, Mariia Blikhar, Nataliia Huralenko. Evolutionary trends in the interpretation of the European Court of Human Rights under the European Convention on Human Rights. Cuestiones Políticas Vol. 39 No 68 (Enero - Junio 2021) p-ISSN: 0798-1406 e-ISSN: 2542-3185 https://produccioncientificaluz.org/index.php/cuestiones/article/view/35400 (Web of

Sciences. https://mjl.clarivate.com:/search-results?issn=07981406&hide_exact_match_fl=true&utm_source=mjl&utm_medium=share-bylink&utm_campaign=search-results-share-this-journal
48. Kelsen H. Judicial Review of Legislation: A Comparative Study of the Austrian and the American Constitution. The Journal of Politics. 1942. Vol. 4. No. 2.P. 183-200.
49. Russia's Counterclaim at the International Court of Justice: Why This Is Not a Victory for Moscow. ZN.UA (EN). 2025. 15 Dec. URL: https://zn.ua/eng/russias-counterclaim-at-the-international-court-of-justice-why-this-is-not-a-victory-for-moscow.html
50. Svitlana Karvatska. Will the ICJ bring Russia to justice for environmental crimes in Ukraine? Ukraine in the system of modern international legal order and European integration: problems of doctrine and practice in the context of modern humanitarian challenges: collective monograph / edited by authors. – Chernivtsi, Ukraine: Yuriy Fedkovych Chernivtsi National University, 2022. – P. 417-448.
ISBN 978-966-423-734-2.
89. Svitlana Karvatska, Ivan Toronchuk. ICJ as the universal body for resolving disputes related to the application of treaties. Erlich's Journal. 2022. Vol. 6. P. 33-40. DOI: https://doi.org/10.32782/ehrlichsjournal-2022-6.04
https://journals.chnu.chernivtsi.ua/index.php/main/article/view/11/4

Перелік питань для самоконтролю та підсумкового контролю навчальних досягнень студентів

1. Поняття міжнародного спору.
2. Принцип мирного вирішення спорів.
3. Мирні засоби вирішення спорів.
4. Функції міжнародних судових органів.
5. Загальна характеристика міжнародних судів, їх види.
6. Основні риси міжнародних судових органів
7. Класифікаційні критерії міжнародних судів за сферою дії і обсягом компетенції. Універсальні і регіональні міжнародні суди.
8. Міжнародні суди загальної та спеціальної компетенції.
9. Принципи організації і діяльності міжнародних судів.
10. Сучасні тенденції розвитку міжнародних судових процедур.
11. Історія виникнення міжнародних судових органів.
12. Правові основи організації та функціонування міжнародних судових установ.
13. Класифікаційні критерії міжнародних судових установ.
14. Види міжнародних судових установ
15. Спільність і відмінність міжнародних судів і міжнародних арбітражнихсудів.
16. Особливості контрольних механізмів щодо виконання рішеньміжнародних судів.
17. Компетенція Міжнародного Суду Організації Об'єднаних Націй.
18. Судочинство в Міжнародному Суді ООН.
19. Правові основи створення та діяльності Міжнародного кримінальногосуду.

20. Правові основи створення та діяльності Міжнародного трибуналу з морського права.
21. Правові основи організації та діяльності Суду Європейського союзу.
22. Порядок формування Суду Європейського союзу.
23. Юрисдикція Суду Європейського союзу.
24. Спеціалізовані судові палати Суду Європейського союзу.
25. Створення, становлення і розвиток Європейського суду з прав людини.
26. Порядок формування комітетів, палат і Великої палати Європейськогосуду з прав людини.
27. Правила звернення до Європейського суду з прав людини і критеріїв прийнятності справ до розгляду.
28. Правила оформлення та подання скарги до Європейського суду з прав людини.
29. Міжнародний суд Організації Об'єднаних Націй.
30. Статут Міжнародного Суду як невід'ємна частина Статуту ООН іучасники статуту Міжнародного Суду.
31. Обрання суддів, склад і структура Міжнародного Суду.
32. Компетенція Міжнародного Суду ООН.
33. Міжнародні кримінальні суди.
34. Принципи міжнародного співробітництва в галузі виявлення іпокарання
35. Принцип незастосування терміну давності щодо військових злочинів і злочинів проти людства
36. Міжнародні військові трибунали щодо державних та військовихзлочинців.
37. Особливості формування і функціонування спеціальних міжнародних судових установ
38. Нюрнберзький трибунал
39. Токійський трибунал.
40. Міжнародний кримінальний трибунал для судового переслідування осіб, відповідальних за геноцид на території колишньої Югославії та Руанди.
41. Юрисдикція, організація діяльності, судочинство і рішення трибуналів.
42. Міжнародний кримінальний суд (МУС) в системі міжнародних органів.
43. Врегулювання суперечок із застосуванням процедур, передбачених Конвенцією ООН з морського права 1982 р
44. Врегулювання суперечок відповідно до положень деяких іншихморських конвенцій.
45. Роль Міжнародного Суду ООН і арбітражу у вирішенні спорів про розмежування морських просторів.
46. Правові основи створення та діяльності Міжнародного трибуналу з морського права.
47. Міжнародні судові органи з прав людини.
48. Універсальна система захисту прав людини.

49. Міжнародні конвенції про права людини, що передбачають створення договірних (контрольних) органів з прав людини.
50. Регіональні системи захисту прав людини.
51. Європейський суд з прав людини Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) у системі міжнародного механізму захисту прав і свобод людини.
52. Реорганізація європейського механізму контролю та утворення єдиного Європейського Суду з прав людини.
53. Склад суду та юрисдикція ЄСПЛ.
54. Право на подачу скарги до ЄСПЛ.
55. Вимоги, що пред'являються до скарги в ЄСПЛ.
56. Дружнє врегулювання справи у ЄСПЛ.
57. Розгляд справи у Великій палат у ЄСПЛ.
58. Юридичні наслідки рішень ЄСПЛ.
59. Реалізація рішень ЄСПЛ національними органами.
60. Судові справи щодо України в міжнародних судах.
61. Механізми притягнення рф до міжнародно-правової відповідальностіза агресію проти України.
62. МС ООН та позов України проти рф.
63. Позови України до ЄСПЛ у зв'язку з агресією рф проти України.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Верховна Рада України – http://www.rada.gov.ua/
2. Президент України – http://www.president.gov.ua/
3. Кабінет міністрів України – http://www.kmu.gov.ua/
4. Міністерство закордонних справ – http://mfa.gov.ua/ua
5. Міністерство юстиції – https://minjust.gov.ua/ua
6. Конституційний Суд України – http://www.ccu.gov.ua/uk/index
7. Організація Об'єднаних Націй – http://www.un.org/
8. Європейський суд з прав людини – http://echr.coe.int/
9. Міжнародний кримінальний суд – https://www.icc-cpi.int/
10. Постійна палата третейського суду – https://pca-cpa.org/en/home/
11. Міжамериканський суд з прав людини – https://www.corteidh.or.cr/
12. Африканський суд з прав людини та народів – https://www.achpr.org/
13. Міжнародний Суд ООН – www.icj-cij.org
14. Суд Європейського Союзу – www.curia.europa.eu/
15. Міжнародний трибунал з морського права – www.itlos.org
16. Permanent Court of International Justice – http://www.icj-cij.org/pcij/index.php?p1=9
17. Міжнародний трибунал по Руанді – http://www.unictr.org

Політика академічної доброчесності

Дотримання політики щодо академічної доброчесності учасниками освітнього процесу при вивченні освітнього компонента регламентовано чинними документами ЧНУ:

- «Етичний кодекс Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/etychnyi-kodeks-chernivetskoho-natsionalnoho-universytetu-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату у Чернівецькому національному університеті імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polozhennia-pro-vyiavlennia-ta-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu-u-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/
- «Політика використання штучного інтелекту в Чернівецькому національному університету імені Юрія Федьковича» https://www.chnu.edu.ua/universytet/normatyvni-dokumenty/polityka-vykorystannia-shtuchnoho-intelektu-v-chernivetskomu-natsionalnomu-universyteti-imeni-yuriia-fedkovycha/

Використання здобувачами освіти інструментів штучного інтелекту (ШІ) під час виконання навчальних завдань:

- допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності (здобувач освіти несе відповідальність за зміст, достовірність і результати поданої роботи, а у разі використання ШІ зобов'язаний зазначити факт і спосіб його застосування);

- не допускається використання ШІ як заміни самостійного виконання завдань або з метою порушення вимог академічної доброчесності;

- додаткові обмеження чи вимоги щодо використання ШІ можуть визначатися викладачем в освітньому процесі для конкретних видів навчальної діяльності відповідно до особливостей дисципліни.